

Vertrouwen in de toekomst en zorgen van jongeren in Rotterdam-Rijnmond

Jongeren worden geconfronteerd met complexe maatschappelijke problemen waarvoor geen eenvoudige oplossingen bestaan. Meer dan andere leeftijdsgroepen krijgen zij te maken met inkomensonzekerheid, onzekerheid over de leefbaarheid van hun woonomgeving, het moeilijk kunnen vinden van woonruimte en prestatiedruk [\[1\]](#). Dit heeft gevolgen voor hoe zij zich nu voelen en hoe zij naar hun toekomst kijken. Deze feitenkaart gaat over het vertrouwen in de toekomst en zorgen van jongeren van 16 t/m 25 jaar in de Rotterdam-Rijnmond regio (hierna regio).

Auteur

Sarah Boer, Onderzoek en Business Intelligence Gemeente Rotterdam, met dank aan
Mariëk van Veelen
Fotografie: DigiPD & Filmbetrachter from Pixabay

Datum

20-9-2023

Meer informatie

De cijfers in deze feitenkaart komen uit de Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022. Meer [cijfers](#) en [informatie over het onderzoek](#) vindt u op gezondheidinkaart.nl. Vragen over deze feitenkaart mailt u naar Gezondheidsmonitor@rotterdam.nl.

Vertrouwen in de toekomst en zorgen

Ongeveer één op de vijf jongeren¹ in Rotterdam-Rijnmond zegt weinig tot geen vertrouwen te hebben in de toekomst (tabel 1). Dit aandeel is groter dan bij deze leeftijdsgroep in de rest van Nederland. Jongeren in de regio maken zich ook meer zorgen dan in de rest van Nederland. Het vaakst gaan deze zorgen over de woningmarkt (75%) en over het klimaat (50%). Gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het niet verrassend dat relatief weinig jongeren zich zorgen maken over de werkgelegenheid (17%).

Tabel 1 Vertrouwen in de toekomst en zorgen onder 16- t/m 25-jarigen in de regio en de rest van Nederland (2022)

	Regio	NL
Vertrouwen in de toekomst		
(Heel) veel vertrouwen	41%	44%
Weinig of geen vertrouwen	19%	16%
(Heel) veel zorgen over		
Woningmarkt	75%	71%
Klimaat	50%	47%
Discriminatie groepen	42%	36%
Tegenstellingen groepen	39%	34%
Oorlogen	35%	32%
Werkgelegenheid	17%	13%

Dikgedrukte percentages verschillen significant (p<0,05) van de percentages in de andere kolom.

Samenhang met achtergrondkenmerken

Sekse

Mannen zijn iets vaker optimistisch dan vrouwen. Zo hebben zij meer vertrouwen in de toekomst en maken zij zich minder zorgen over de thema's waarnaar is gevraagd (tabel 2). Het verschil is het grootst bij zorgen over oorlogen en discriminatie tussen groepen. Het is bekend dat

vrouwen gevoeliger zijn voor piekeren en stress en ook vaker dan mannen psychische klachten ontwikkelen [2].

Tabel 2 Vertrouwen in de toekomst en zorgen 16- t/m 25-jarigen in de regio naar geslacht (2022)

	Man	Vrouw
Vertrouwen in de toekomst		
(Heel) veel vertrouwen	49%	35%
Weinig of geen vertrouwen	17%	19%
(Heel) veel zorgen over		
Woningmarkt	71%	79%
Klimaat	44%	54%
Discriminatie groepen	35%	48%
Tegenstellingen groepen	37%	41%
Oorlogen	28%	41%
Werkgelegenheid	15%	19%

Dikgedrukte percentages verschillen significant (p<0,05) van de percentages in de andere kolom.

Leeftijd

Er zijn geen duidelijke verschillen zichtbaar tussen de verschillende leeftijdsgroepen in de mate van vertrouwen die jongeren hebben in de toekomst. Wel neemt het aandeel dat zich zorgen maakt over de woningmarkt toe met de leeftijd (tabel 3). Ook maakt jongste groep zich minder vaak dan de rest zorgen over tegenstellingen tussen groepen in de samenleving.

Tabel 3 Vertrouwen in de toekomst en zorgen onder 16- t/m 25-jarigen in de regio naar leeftijd (2022)

	16-17	18-20	21-25
Vertrouwen in de toekomst			
(Heel) veel vertrouwen	41%	40%	42%
Weinig of geen vertrouwen	18%	21%	18%
(Heel) veel zorgen over			
Woningmarkt	63%	74%	79%
Klimaat	46%	48%	51%
Discriminatie groepen	45%	43%	40%
Tegenstellingen groepen	34%	37%	43%
Oorlogen	33%	35%	35%
Werkgelegenheid	16%	19%	17%

Dikgedrukte percentages verschillen significant (p<0,05) van gemiddelde.

¹ De vragenlijst van dit onderzoek is door jongvolwassenen ingevuld via een open link op social media. Het is mogelijk dat jongeren die problemen ervaren eerder geneigd zijn geweest de vragenlijst in te vullen en dat de gevonden percentages daardoor hoger zijn dan het werkelijke percentage voor de 16- t/m 25-jarige bevolking.

Opleiding

De mate van vertrouwen in de toekomst van jongeren hangt samen hun opleiding. Vertrouwen in de toekomst is duidelijk hoger onder jongeren die een wo-opleiding volgen of hebben afgerond en lager onder jongeren op het voortgezet onderwijs.

Hbo'ers maken zich vaker dan gemiddeld zorgen over de woningmarkt. Voor jongeren op het voortgezet onderwijs lijkt het thema iets minder te spelen. Mbo'ers maken zich iets minder vaak zorgen over het klimaat en over tegenstellingen tussen groepen. Over dit laatste maken wo'ers zich juist wat meer zorgen.

Tabel 3 Vertrouwen in de toekomst en zorgen onder 16- t/m 25-jarigen in de regio naar opleidingsniveau (2022)

	VO	Mbo	Hbo	Wo
Vertrouwen in de toekomst				
(Heel) veel vertrouwen	36%	39%	41%	52%
Weinig of geen vertrouwen	25%	22%	17%	11%
(Heel) veel zorgen over				
Woningmarkt	70%	75%	80%	73%
Klimaat	47%	40%	53%	60%
Discriminatie groepen	46%	42%	40%	41%
Tegenstellingen groepen	38%	34%	41%	46%
Oorlogen	36%	38%	34%	32%
Werkgelegenheid	21%	18%	13%	17%

Dikgedrukte percentages verschillen significant ($p < 0,05$) van gemiddelde

Migratieachtergrond

Het deel van de jongeren dat de toekomst met (heel) veel vertrouwen tegemoetziet lijkt iets lager onder jongeren met een migratieachtergrond dan onder jongeren met een Nederlandse achtergrond (tabel 4), maar dit verschil is niet significant.

Migrantenjongeren en kinderen van migranten maken zich gemiddeld vaker zorgen over discriminatie tussen groepen. Ook over oorlogen maken migrantenjongeren zich vaker zorgen dan de rest. Het ligt voor de hand dat in elk geval een deel van deze jongeren naar Nederland is gekomen vanwege een conflict het land van herkomst.

Tabel 4 Vertrouwen in de toekomst en zorgen onder 16- t/m 25-jarigen in de regio naar migratieachtergrond (2022)

	NL	Mig	MigK
Vertrouwen in de toekomst			
(Heel) veel vertrouwen	43%	34%	39%
Weinig of geen vertrouwen	18%	23%	22%
(Heel) veel zorgen over			
Woningmarkt	76%	75%	73%
Klimaat	48%	59%	54%
Discriminatie groepen	38%	59%	53%
Tegenstellingen groepen	38%	42%	44%
Oorlogen	34%	46%	37%
Werkgelegenheid	16%	21%	22%

Dikgedrukte percentages verschillen significant ($p < 0,05$) van het gemiddelde

Rondkomen

Jongeren die aangeven moeite te hebben met rondkomen, hebben beduidend minder vertrouwen in de toekomst dan jongeren die geen moeite hebben met rondkomen (tabel 5). Ook maken jongeren die moeite hebben met rondkomen zich vaker zorgen. Dit geldt voor alle onderwerpen waarnaar is gevraagd. Vooral zorgen over de woningmarkt komen veel voor (85%). Maar ook maken zij zich meer zorgen over werkgelegenheid. In het rapport 'Kansen en belemmeringen van jongeren' (2021), waarschuwt de SER voor een toenemende kansenongelijkheid tussen kinderen van ouders met een lagere sociaaleconomische positie en die van ouders met een hogere sociaaleconomische positie [3].

Tabel 5 Vertrouwen in de toekomst en zorgen onder 16- t/m 25-jarigen in de regio naar moeite met rondkomen (2022)

	Geen moeite	Wel moeite
Vertrouwen in de toekomst		
(Heel) veel vertrouwen	48%	29%
Weinig of geen vertrouwen	14%	28%
(Heel) veel zorgen over		
Woningmarkt	70%	85%
Klimaat	46%	57%
Discriminatie groepen	38%	49%
Tegenstellingen groepen	36%	46%
Oorlogen	32%	40%
Werkgelegenheid	12%	26%

Dikgedrukte percentages verschillen significant ($p < 0,05$) van de percentages in de andere kolom

Relatie met gezondheid

Een gebrek aan optimisme over de toekomst en je veel zorgen maken over zaken die moeilijk te veranderen zijn, hangen samen met een verminderd (mentaal) welbevinden en middelengebruik. In figuur 1 en 2 is de relatieve kans opgenomen van een aantal gezondheids-indicatoren weinig vertrouwen in de toekomst hebben en voor jongeren die zich veel zorgen maken. Alleen indicatoren met een relatief risico van 1,5 of hoger zijn daarin opgenomen.

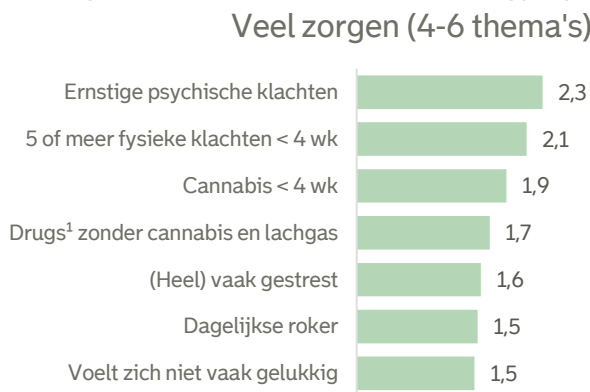
Figuur 1 laat bijvoorbeeld zien dat jongeren die weinig vertrouwen hebben in hun toekomst bijna 5 keer zoveel kans hebben op suïcidedgedachten, ernstige psychische klachten en ontevredenheid over hun leven, dan jongeren die meer vertrouwen hebben in de toekomst. Ook jongeren die zich veel zorgen maken hebben meer kans op ernstige psychische klachten, maar dit verband is minder sterk. Verder valt op er geen verband is gevonden met alcoholgebruik. Een groot deel van deze associaties kunnen beide kanten op werken. Zo kan een gebrek aan vertrouwen in de toekomst leiden tot een slechtere (psychische) gezondheid of andersom.

Figuur 1 Relatieve kans op uitkomst bij jongeren met weinig vertrouwen in hun toekomst (2022)

Gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, migratieachtergrond

Figuur 2 Relatieve kans op uitkomst bij jongeren die zich veel zorgen maken (2022)

Gecorrigeerd voor achtergrondkenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, migratieachtergrond

¹ 2C-B, 3-MMC, 4-MMC, amfetamine, cocaïne, GHB, ketamine, paddo's, truffels of XTC

Bronnen en verwijzingen

[1] <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2019/hoge-verwachtingen-publieksversie.pdf>

[2] <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/50/meer-vrouwen-dan-mannen-met-psychische-klachten>

[3] <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2022/kansen-belemmeringen-jongeren.pdf>

Gebruikte vragen voor deze feitenkaart

Hoeveel vertrouwen heb je in de toekomst? (1-10)

Hoeveel zorgen maak je je over de werkgelegenheid/woningmarkt/klimaat/discriminatie over groepen in de samenleving/tegenstellingen tussen groepen in de samenleving/oorlogen? (1-5)

Voor de andere vragen die voor deze feitenkaart zijn gebruikt zie de [vragenlijst](#).

Hoe is de Gezondheidsmonitor uitgevoerd?

[Meer informatie over de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022](#)